

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUT- SKOTTETS BETÄNKANDE 27/2000 rd

Regeringens proposition om lag om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 26 september 2000 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (RP 133/2000 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- omsorgsminister Osmo Soininvaara, biträdande avdelningschef Marjatta Blanco-Sequeiros och regeringssekreterare Arja Myllynpää, social- och hälsovårdsministeriet

- överinspektör Marja-Liisa Niemi, undervisningsministeriet
- byråchef Maija Kleemola, Dataombudsmannens byrå
- överläkare Risto Roine, Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
- överdirektör Eila Uotila, Rättsskyddscentralen för hälsovården
- biträdande ombudsmannen Santero Kujala, Finlands Läkarförbund
- avdelningschef Maija Anttila, Hälso- och socialvårdens fackorganisation TEHY
- ombudsman Matti Pöyry, Finlands Tandläkarförbund.

PROPOSITIONEN

Propositionens ändringar av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården är huvudsakligen tekniska. Vissa bestämmelser föreslås dock också bli ändrade till innehållet. Förfarandet vid beviljande av rätt att vara verksam som specialist eller specialtandläkare ändras utifrån internationell praxis genom att det blir Rättsskyddscentralen för hälsovården som på ansökan beviljar rätten att utöva yrket.

Bestämmelserna om uppgifter som skall föras in i centralregistret över den yrkesutbildade hälsovårdspersonalen och utlämnande av uppgifter ur registret flyttas enligt förslaget från för-

ordningen om rättsskyddscentralen för hälsovården till lagens 5 kap., som därefter kommer att ha regler för innehållet i centralregistret och om utlämnande av uppgifter ur registret. Rättsskyddscentralen för hälsovården ges rätt att också vidta en tidsbegränsad skyddsåtgärd och begränsa en legitimerad yrkesutbildad persons rätt att utöva sitt yrke inom hälso- och sjukvården eller helt och hållet frånta honom eller henne denna rätt eller förbjuda en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning att använda en i förordning nämnd yrkesbeteckning för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2001 och avses bli behandlad i samband med den. Meningen är att lagen skall träda i kraft den 1 januari 2001.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Allmän motivering

Av de orsaker som framgår av propositionsmotiveringen och med stöd av erhållen utredning finner utskottet förslaget behövt och lämpligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Det främsta syftet med lagförslaget är att överföra hela centralregistret över den yrkesutbildade hälsovårdspersonalen på Rättsskyddscentralen för hälsovården. Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården fräntas därmed alla registerföringsuppgifter. Lagförslaget gör det enklare för Rättsskyddscentralen för hälsovården att utöva tillsyn och är följaktligen motiverat. Reglerna för förfarandet vid beviljande av rätt att utöva läkar- eller tandläkaryrket har också setts över. Nuvarande praxis skiljer sig från internationell praxis och den föreslagna ändringen gör det lättare att bevisa yrkesutövningsrätten i synnerhet i internationella sammanhang.

Lagen föreslås bli kompletterad med de bestämmelser om registerinnehåll och utlämnande av uppgifter ur registret som grundlagen och datasekretess- och offentlighetslagstiftningen kräver. Utskottet föreslår ändringar i paragrafen om utlämnande av uppgifter.

Merparten av de ändringar regeringen föreslår i propositionen är tekniska. Propositionen baserar sig på förslag från arbetsgruppen för yrkesutövande inom hälso- och sjukvården. Arbetsgruppen har också behandlat frågan om yrkesbeteckningar och om beviljande av specialistkompetens men dessa förslag ingår inte i propositionen. För de två frågornas del kvarstår en mängd frågetecken och arbetsgruppens förslag var inte enhälliga på alla punkter.

Flera beteckningar som inte ingår i lagstiftningen gällande yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården har under de senaste åren fastlagts som examensbenämning. Som exempel kan nämnas bioanalytiker, munhygienist, optometriker och hjälpmedelstekniker. Det är av största vikt att fastställda examensbenämningar ingår i tjänstebeteckningarna för yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården och därför bör denna fråga utredas med det snaraste. En annan sak som bör utredas är om specialistkompetens kan beviljas och registreras också inom andra yrkesgrupper än läkare och tandläkare.

Överföringen av hela centralregistret över den yrkesutbildade hälsovårdspersonalen till Rättsskyddscentralen för hälsovården påverkar statsbudgeten. Av denna anledning är behandlingen av propositionen tidsmässigt kopplad till behandlingen av budgeten. De två tidigare nämnda frågekomplexen har inte hunnit beredas så snabbt som behandlingen av propositionen kräver och får därför anstå tills en kompletterande utredning gjorts.

Enligt en utredning till utskottet från social- och hälsovårdsministeriet kommer behovet av ändringar i fråga om tjänstebeteckningar för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården samt beviljande och registrering av specialistkompetens att utredas så att de ändringar som utredningen ger upphov till kan föreläggas riksdagen i form av en proposition senast i maj 2001.

Detaljmotivering

24 b §. Utlämnande av uppgifter ur centralregistret över den yrkesutbildade hälsovårdspersonalen. De allmänna bestämmelserna om rätten att lämna ut sekretessbelagda uppgifter återfinns i 7 kap. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Dessa bestämmelser skall följas också när uppgifter lämnas ut ur centralregistret över den yrkesutbildade hälsovårdspersonalen. Därför föreslår utskottet ett tillägg till 2 mom. för att förhållandet mellan den föreslagna

lagen och lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet skall bli reglerad.

De ändringar utskottet föreslår i 3 mom. avser att fastlägga hur bestämmelserna förhåller sig till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och personuppgiftslagen. Utgångspunkten är att de allmänna lagarna skall följas när uppgifter lämnas ut ur centralregistret. Men eftersom det är bra om uppgifter ur centralregistret också kan lämnas ut för att information skall kunna sändas till yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården bör en specialbestämmelse om detta tas in i momentet. Avsikten med den andra meningen i momentet har varit att begränsa rätten att lämna ut uppgifter jämfört med vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Även i detta moment föreslås en passus som reglerar förhållandet mellan de två lagarna. Uppgifter om varningar och anmärkningar till yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården får inte lämnas till andra än de i momentet nämnda instanserna och för där angivet ändamål utom i särskilda fall. Utskottet föreslår att vetenskaplig forskning, statistikföring eller myndighetsutredningar nämns i momentet, eftersom det kan anses helt godtagbart att uppgifter kan lämnas ut för sådana ändamål. Enligt 28 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet kan sekretessbelagda uppgifter lämnas ut för ändamål av denna typ.

I 3 mom. föreslås en ny bestämmelse om utlämnande av uppgifter till myndigheter för lagstadgade uppdrag. Uppdragen behöver inte nödvändigtvis anknyta till hälso- och sjukvård, utan det kan exempelvis gälla uppgifter som de allmänna laglighetsövervakarna behöver.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet vördsamt

att lagförslaget i övrigt godkänns utan ändringar men 24 b § med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

24 b §

Utlämnande av uppgifter ur centralregistret över den yrkesutbildade hälsovårdspersonalen

(1 mom. som i RP)

Utöver det som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) kan rättsskyddscentralen för hälsovården utan hinder av sekretessbestämmelserna till myndigheter och verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården lämna ut uppgifter om sådana påföljder för brott som avses i 24 a § 2 mom. 2 punkten för bedömning av lämpligheten i anslutning till platsansökning.

Utöver det som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får rättsskyddscentralen för hälsovården ur centralregistret lämna ut, i form av en kopia eller i elektronisk form, namn och kontaktinformation, uppgifter om gällande rätt och tillstånd att utöva yrke och om utbildning för en i registret införd person för utsändande av information i anknytning till den registrerades yrke. Med avvikelse från det som bestäms i nämnda lag får i 24 a § 2 mom. 2 punkten i denna lag avsedda uppgifter om avgöranden av rättsskyddscentralen för hälsovården eller länsstyrelsen eller om varning eller avstängning från tjänsteutövning som har samband med yrkesutövningen, förutsatt att det inte gäller en enskild registrerad person, lämnas ut endast för vetenskaplig forskning, statistikföring och myndighetsutredningar eller för handhavande av en uppgift som i lag ålagts myndighet eller för verksamhet som hänför sig till hälso- och sjukvård till verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården, apotek och sammanlutningar i hälso- och sjukvårdsbranschen.

(4 mom. som i RP)

Helsingfors den 9 november 2000

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Marjatta Vehkaoja /sd
vordf. Timo Ihamäki /saml
medl. Eero Akaan-Penttilä /saml
Merikukka Forsius /gröna
Tuula Haatainen /sd
Saara Karhu /sd
Marjukka Karttunen-Raiskio /saml
Inkeri Kerola /cent

Niilo Keränen /cent
Valto Koski /sd
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löw /sv
Päivi Räsänen /fkf
Raija Vahasalo /saml
Jaana Ylä-Mononen /cent
ers. Anne Huotari /vänst.

Sekreterare vid sammanträdet var

utskottsrådet Eila Mäkipää.